

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců Mgr. Marka Bedřicha a JUDr. Jitky Hroudové v právní věci žalobkyně **M. O.**, narozené dne ..., nigerijské státní příslušnice, bytem v K. n. Č. 1., Č. 408, zastoupené JUDr. Athanassiose Pantazopoulosem, advokátem se sídlem v Praze 2, Slavíkova 19, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra – Komisi pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem v Praze 4, náměstí Hrdinů 1634/3, poštovní schránka 155/ SO, za účasti **V. S.**, bytem v K. n. Č. 1., Č. 408, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného správního úřadu ze dne 16. 1. 2014, č. j. MV-68648-6/SO/sen-2013

t a k t o :

I. Rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 16. 1. 2014, č. j. MV-68648-6/SO/sen-2013, s e z r u š u j e a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení v částce 24.456,- Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobkyně JUDr. Athanassiose Pantazopoulose, advokáta.

Odůvodnění

Žalobkyně se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhala přezkoumání a zrušení rozhodnutí Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců ze dne 16. 1. 2014, jímž odvolací správní úřad zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie v Praze, Inspektorátu cizinecké policie Praha

pokračování

ze dne 29. 3. 2010, o zamítnutí žádosti žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky.

Žalobkyně v podané žalobě poukázala na to, že na základě žaloby, vedené u Městského soudu v Praze, tento soud zrušil rozsudkem ze dne 23. 8. 2013, č. j. 7A 139/2010 – 39, původní rozhodnutí správního úřadu v této věci z důvodu nepřezkoumatelnosti tehdejšího rozhodnutí. Věc byla vrácena žalovanému s pokynem rozhodnout znovu takovým způsobem, aby z odůvodnění nového rozhodnutí bylo jednoznačně zřejmé, na základě jakých konkrétních rozporů ve výpovědi žalobkyně a jejího manžela správní úřad dovedl závěr o účelově uzavřeném manželství. Soud ve zrušujícím rozsudku dále konstatoval, že rozhodnutí žalovaného je sice relativně rozsáhlé, ale ohledně skutečné podstaty věci je pouze obecné a nedostatečné.

Žalovaný správní úřad setrval v názoru, že manželství žalobkyně a jejího manžela V. S., uzavřené v roce 2009, je účelové z toho důvodu, že toto manželství má naplňovat některé z následujících znaků: pár se před svatbou nikdy nesetkal, pár se neshoduje, pokud jde o jejich osobní údaje, o okolnosti jejich prvního setkání nebo důležité osobní informace, které se jich týkají, pár nemluví společným jazykem, je zde důkaz o peněžní částce nebo daru, které byly předány, aby byl sňatek uzavřen, v minulosti jednoho nebo obou manželů existuje důkaz o předchozích účelových sňatcích nebo jiných formách zneužití a podvodu, jejichž účelem bylo nabytí práva pobytu.

Podle názoru žalobkyně se i přes tvrzení žalovaného o rozdílnosti jednotlivých účastnických výpovědí jejich výpovědi v zásadních věcech shodují a svědčí o existenci silné citové vazby mezi oběma manžely. Žalobkyně a její manžel byli vyslechnuti více než jednou rovněž v rámci řízení o vyhoštění, které v době podání žaloby stále probíhalo. Manželé doposud žijí společně, což potvrdila i zpráva z místního šetření, založená právě ve spisu Krajského ředitelství policie Pardubického kraje. Ve správním řízení nebylo ničím prokázáno, že se jedná o účelové manželství, proto se napadené rozhodnutí dotýká práv žalobkyně, která má na území České republiky rozvinutý soukromý i rodinný život, pracuje zde a plní své veškeré zákonné povinnosti.

Žalobkyně v podané žalobě odkázala na právní dokumenty v podobě mezinárodních smluv a rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, kterými je Česká republika a její správní úřady vázány a které mají aplikační přednost před vnitrostátní právní úpravou podle článku 10 Ústavy České republiky. Neudělením práva pobytu - a tím v podstatě nuceným vycestováním z území České republiky - by bylo hrubě porušeno právo žalobkyně na ochranu před neoprávněným zásahem do soukromého a osobního života. Toto právo je kromě mezinárodněprávních dokumentů garantováno i článkem 10 odstavcem 2 Listiny základních práv a svobod.

Zpráva z místního šetření ze dne 8. 8. 2013 podporuje závěr o tom, že žalobkyně je naprosto bezúhonnou osobou s dobrou pověstí, žalobkyně nebyla nikdy řešena na místním oddělení Policie České republiky pro přestupek, nebylo proti ní zahájeno žádné správní řízení. V rámci řízení, vedeného u Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, byla žalobkyně poznána podle fotografií místními občany - sousedkou, pracovníci pošty, pracovníci místního úřadu v K. n. Č. L., což znamená, že žalobkyně se prokazatelně zdržuje v K. n. Č. L. u svého manžela.

pokračování

Žalobkyně v podané žalobě uzavřela, že žalovaný jednoznačně nezjistil stav věci tak, aby o něm nepanovaly důvodné pochybnosti. Mezi manželi existuje silná citová vazba, žijí řádným rodinným životem a případné neudělení pobytového povolení by znamenalo pro rodinné příslušníky žalobkyně citelnou újmu, především pro manžela žalobkyně. Manželé zde mají vybudovaný svůj domov, manžel žalobkyně zde má zaměstnání i majetek. V důsledku realizace správního rozhodnutí žalovaného by bylo zasaženo do práv žalobkyně a jejích rodinných příslušníků nerespektováním jejich soukromého a rodinného života a je třeba, aby správní úřad vzal v úvahu takové skutečnosti, jako je délka pobytu dotyčné osoby na území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském státě a intenzita vazeb na zemi původu. Žalobkyně má za dobu svého pobytu na území České republiky vytvořeny silné vazby, daří se jí do české společnosti i přes veškeré obtíže integrovat a zapojit se zde do aktivního života. Vazby žalobkyně k domovské zemi v podstatě vymizely a v případě neudělení povolení k pobytu právě žalobkyni by existovala reálná možnost porušení mezinárodních závazků ze strany České republiky, vyplývající z Evropské úmluvy o ochraně lidských práv.

Žalovaný správní úřad ve vyjádření k podané žalobě odkázal na své rozhodnutí, které bylo napadeno žalobou. Podle jeho názoru bylo rozhodnuto v souladu s právními předpisy a rozhodnutí bylo řádně odůvodněno. Komise nesouhlasí s tvrzením, že žalobkyně byla na svých právech zkrácena, proto na svém stanovisku vyjádřeném v odůvodnění napadeného rozhodnutí i nadále trvá.

Komise ve svém rozhodnutí odkázala na článek 35 Směrnice č. 2004/38/ES, o právu občanů Unie a jejích rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, z něhož vyplývá, že jednotlivé státy mohou přijmout opatření k odepření pobytu v případě zneužití práv nebo podvodů. Případem takového podvodu je i tzv. účelový sňatek, tedy sňatek, uzavřený výlučně za účelem získání práva volného pohybu a pobytu podle směrnice, na které by jinak dotyčná osoba neměla nárok.

Shromážděným spisovým materiálem je podle názoru žalovaného dostatečně prokázáno, že žalobkyně přicestovala do České republiky na turistické vízum, které jí bylo uděleno na základě uzavření manželství dne 22. 7. 2009 ve městě Benin City v Nigérii s českým občanem V. S. V rámci uděleného turistického víza požádala žalobkyně dne 26. 1. 2010 o vydání povolení k přechodnému pobytu.

Manželství účastníků řízení bylo sice uzavřeno v souladu s českým právním řádem, ale z podkladů pro rozhodnutí vyplývá, že bylo uzavřeno zejména s cílem získat pro žalobkyni povolení k pobytu a nikoliv z důvodů předpokládaných zákonem o rodině. Správní úřady nijak nezpochybňují skutečnost, že sňatek byl uzavřen platně, jedná se však pouze o formálně dokonalý právní úkon, který měl sloužit k obejití zákona. Na základě řetězce důkazů a sledů událostí správní úřady vyhodnotily jednání žalobkyně již před příjezdem na území České republiky jako účelové a směřující k tomu, aby získala jako rodinná příslušnice občana Evropské unie vízum ke krátkodobému pobytu na území České republiky k návštěvě manžela a následně mohla podat žádost o povolení k pobytu za zvýhodněných podmínek. Komise v této souvislosti odkazuje zejména na okolnosti uzavření sňatku, který žalobkyni umožnil získat vízum do České republiky a jakákoliv její další aktivita, byť by byla legální, nemůže toto jednání zhojit.

Při ústním jednání u Městského soudu v Praze dne 10. 2. 2015, jehož obsah byl žalobkyni tlumočen soudem ustanovenou tlumočnicí z jazyka anglického, zástupce žalobkyně

pokračování

odkázal na obsah podané žaloby a zdůraznil, že manželství žalobkyně i nadále trvá, žalobkyně je zcela bezúhonnou osobou. Namítl dále porušení zásady legitimního očekávání s tím, že veřejná správa by měla ve svých postupech a rozhodnutích dodržet určitou míru ustálenosti a kontinuity. Žalobou napadené rozhodnutí porušuje podle názoru žalobkyně právní jistotu a jednotu právního řádu. K otázce možného posouzení manželství žalobkyně jako účelového poukázal zástupce žalobce na judikaturu správních soudů, podle níž nelze účelovost manželství posuzovat pouze ke dni vzniku manželství, ale je třeba zohlednit i vývoj vztahů mezi manželi. V případě žalobkyně se prokázalo, že došlo k prohloubení a upevnění jejího vztahu s manželem, mezi manželi existuje silná citová vazba a žijí řádným rodinným životem.

Zástupce žalovaného správního úřadu se k nařízenému jednání soudu bez důvodné a včasné omluvy nedostavil, soud proto jednal v nepřítomnosti žalovaného správního úřadu.

Ze spisového materiálu, který byl soudu předložen žalovaným správním úřadem, byly zjištěny následující, pro rozhodnutí ve věci samé podstatné skutečnosti:

Žalobkyně podala dne 26. 1. 2010 k Oblastnímu ředitelství služby cizinecké policie v Praze žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu jako manželka státního občana České republiky V. S.

Rozhodnutím ze dne 29. 3. 2010, č. j. CPPH-006474/CI-2010-60, byla žádost zamítnuta podle ustanovení § 87e odstavce 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, podle něhož policie žádost o vydání povolení k přechodnému pobytu zamítne, jestliže se účastník řízení dopustil obcházení zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství.

Rozhodnutím ze dne 27. 7. 2010 Ředitelství služby cizinecké policie zamítlo odvolání žalobkyně a rozhodnutí správního úřadu prvního stupně potvrdilo, rozhodnutí tak nabylo právní moci dnem 5. 9. 2010. Toto rozhodnutí bylo k žalobkyní podané žalobě zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 23. 8. 2013, č. j. 7A 139/2010 - 39 a věc byla vrácena žalovanému odvolacímu úřadu k novému rozhodnutí.

V novém odvolacím řízení byl žalovaný odvolací správní úřad vázán závazným právním názorem soudu, podle něhož rozpory, na něž úřad ve svém rozhodnutí poukazuje, soud nepovažoval za dostatečně určité, takže nebylo možno posoudit, zda se rozpory mezi manžely týkaly nepodstatných skutečností či zda lze přijmout závěr o účelovém uzavření manželství.

Po novém posouzení spisového materiálu Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců konstatovala následující závěry:

Účastnice řízení přicestovala do České republiky na turistické vízum, které jí bylo uděleno na základě manželství, uzavřeného dne 22. 7. 2009 ve městě Benin City v Nigérii, s panem V. S. V rámci uděleného turistického víza žalobkyně požádala dne 26. 1. 2010 o vydání povolení k přechodnému pobytu.

Dne 7. 2. 2010 byla provedena pobytová kontrola žalobkyně na adrese P. 9, P. m. 5, kterou žalobkyně nahlásila správnímu úřadu jako adresu, na níž má zajištěno ubytování a během níž byla na této adrese zastižena. V pokoji žádnou šatní skříň neměla, ve skříni na

pokračování

chodbě ukázala pánské oblečení, ale nebylo možno určit, že jde o oblečení manžela, neboť v bytě s ní bydlí další dvě osoby afrického původu. Kdo je majitelem bytu a kolik se platí za nájem, žalobkyně nevěděla.

Při posuzování žádosti byl správním úřadem prvního stupně se žalobkyní i s jejím manželem sepsán úřední záznam o podání vysvětlení, přičemž odvolací správní úřad z uvedených výpovědí dovodil, že správní úřad prvního stupně provedl taková šetření, kterými byl hodnověrně prokázán skutečný stav věci. Samotné předložení zákonem stanovených dokladů neznamená automatické vyhovění žádosti. Manželství účastníků řízení bylo sice uzavřeno v souladu s českým právním řádem, ale z podkladů pro rozhodnutí vyplývá, že bylo uzavřeno zejména s cílem získat pro účastnici řízení povolení k pobytu a nikoliv z důvodu předpokládaných zákonem o rodině. Ze spisového materiálu vyplývá, že se pár před svatbou nikdy nesetkal, manželé se seznámili přes internet, žalobkyně je negramotná, takže jí pomáhala přítelkyně. Žalobkyně uvedla, že jí bylo jedno, kdo se jí ozve, chtěla se vdát a Česká republika se jí líbí, potřebuje někoho, aby jí někdo pomohl s dětmi, když je vdova. Manžel žalobkyně uvedl, že po seznámení se na internetu si s žalobkyní nejprve psal SMS zprávy, později od ní dostal telefonní číslo a telefonovali si.

Podle sdělení žalobkyně svatbu navrhovala ona a čekala na manžela na letišti, oba uzavřeli sňatek v nigerijském národním kroji, oddávala je žena, svědky na svatbě neměli. V Nigérii pobýval její manžel dva týdny. Dále žalobkyně uvedla, že adresu místa, kde v současné době její manžel bydlí, nezná, je to nějaká vesnice, s manželem nebydlí, protože manžel má psy, které žalobkyně nesnáší. Bydlí spolu někde v panelovém domě v P., adresu přesnou nezná. Veškeré náklady na její pobyt v České republice financuje manžel, který pracuje jako popelář, žalobkyně nepracuje vůbec.

Manžel žalobkyně naproti tomu uvedl, že na letišti v Lagosu na něho nikdo nečekal, vzal si taxi a žalobkyni poslal SMS zprávu, aby pro něho přijela. V Nigérii byl asi týden, při svatebním obřadu byl oddávajícím muž, žalobkyně na sobě měla bílé šaty se zlatou stuhou, on rovněž bílý oblek. Za svědky na svatbě byli příbuzní žalobkyně. V České republice žalobkyně bydlí někde na P. 9, adresu manžel nezná přesně, jezdí za ní o víkendech, sám bydlí v K. n. Č. L. Manžel dává žalobkyni částku 1.000,-Kč na bydlení, žalobkyně dělá příčesky v kadeřnictví, manžel však neví kde.

Dále žalobkyně uvedla, že je negramotná a s manželem komunikuje anglicky, tlumočnicki však bylo zjištěno, že manžel žalobkyně anglicky neumí. Poté žalobkyně opravila, že na něho mluví anglicky a manžel jí odpovídá česky, ale rozumí si. Manžel žalobkyně uvedl, že s účastnicí řízení komunikuje nejen anglicky ale i německy a česky, domlouvají se různě.

Z uvedených okolností žalovaná Komise dovodila, že se účastníci řízení zásadně liší v popisu okolností uzavření sňatku, samotného průběhu svatebního obřadu, neshodují se ani v popisu běžného života. Uvedené rozpory nemohou být dány tím, že nemají dostatečné vzdělání, ani tím, že žalobkyně dobře nerozuměla tlumočnicki. Nelze si představit, jak si manželé psali SMS zprávy, když žalobkyně je negramotná a s manželem nemluví společným jazykem. Uvedené zjištění nesrovnalosti neodpovídají faktickému manželskému soužití a rodinný život zpochybňují.

Na základě výše uvedeného žalovaný odvolací správní úřad rozhodnutím ze dne 16. 1. 2014 odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Inspektorátu cizinecké policie ze dne 29. 3. 2010

pokračování

zamítl a odvoláním napadené rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky potvrdil.

O podané žalobě rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 12. 3. 2015, č. j. 11A 29/2014 – 52, jímž žalobu zamítl a vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Soud dospěl k závěru, že při zvážení přiměřenosti a posouzení závažnosti obou zájmů, dotčených vydáním napadeného rozhodnutí, nelze dovodit porušení zákona při vydání rozhodnutí o odvolání, jak žalobkyně namítá. Na straně žalobkyně je takovým zájmem nepochybně zájem na setrvání na území České republiky i za situace, kdy lze mít nepochybně za prokázáno, že žalobkyně získala statut rodinné příslušnice občana České republiky a Evropské unie v důsledku obcházení zákona. Zároveň soud považuje znovu zopakovat, že nemá pochybnosti o tom, že žalobkyně nežije na území České republiky ve společné domácnosti s manželem a je velmi nepravděpodobné, že oba manželé jakkoli plánují do budoucna společný život právě na území České republiky. Naproti tomu zájmem státu je, aby jedno z nejvyšších pobytových povolení – povolení k přechodnému pobytu – náleželo jen těm cizincům, kteří neporušují ani neohrožují veřejný pořádek na území státu, náležitě dbají dodržování všech povinností, které jim český právní řád ukládá a svá práva nevykonávají na úkor práv jiných osob či státu samotného. Soud se ztotožnil s názorem, že zjištěné skutkové okolnosti posuzované věci nebrání vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky, neboť ani toto rozhodnutí nevylučuje žalobkyni z realizace jejích, v žalobě a při jednání soudu zmíněných práv. Žalobkyně má jistě možnost realizovat tato práva na území státu za splnění podmínek, které zákon o pobytu cizinců upravuje pro případné další, nižší formy pobytového povolení. Nelze totiž připustit, aby si cizinec, který se dopustil obcházení zákona při získání povolení k trvalému pobytu, svůj další pobyt ve stejném režimu „vynucoval“ poukazem na zásah do jeho práva na respektování soukromého a rodinného života za situace, kdy sám právní úpravu danou právním řádem nerespektoval a uskutečnil svůj úmysl ji obejít s cílem získání pobytového povolení. V takovém případě se nejedná o mechanické uplatňování právní normy, ale opačný výklad ustanovení zákona o pobytu cizinců by vedl fakticky ke zcela absurdnímu závěru, podle něhož by další chování žalobkyně na území státu *a priori* znemožňovalo aplikaci ustanovení tohoto právního předpisu, podle nichž je správní úřad oprávněn žádosti žalobkyně o vydání pobytového povolení nevyhovět.

Uvedený rozsudek městského soudu byl k žalobkyni podané kasační stížnosti zrušen rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 4. 2015, č. j. 7Azs 80/2015 – 31. Nejvyšší správní soud konstatoval, že městský soud nevyrozuměl o probíhajícím řízení manžela žalobkyně a nevyzval jej, aby oznámil, zda bude uplatňovat práva osoby zúčastněné na řízení. Podala-li žalobkyně žádost o povolení pobytu za účelem sloučení rodiny se svým manželem a správní orgány s ním jednaly jako s účastníkem řízení, je nutno jej považovat za osobu přicházející v úvahu jako osobu zúčastněnou na řízení. Dále Nejvyšší správní soud uložil městskému soudu, aby – kromě vyrozumění manžela žalobkyně o probíhajícím řízení - provedl žalobkyni navržené důkazy, popřípadě rozhodl o jejich neprovedení a takový postup zdůvodnil.

Městský soud v Praze je právním názorem, jenž byl vyjádřen v uvedeném rozsudku Nejvyššího správního soudu, vázán (ustanovení § 110 odstavec 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů - dále jen s. ř. s.), proto znovu přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí z hlediska uplatněných žalobních bodů, při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného správního orgánu (ustanovení § 75 s. ř. s.) a s přihlédnutím

pokračování

k právnímu názoru Nejvyššího správního soudu dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.

V první řadě soud vyrozuměl podle ustanovení § 34 s. ř. s. osoby, které mohou v řízení ve věcech správního soudnictví uplatňovat svá práva osob zúčastněných na řízení. Jedná se o osoby, které byly přímo dotčeny ve svých právech a povinnostech vydáním napadeného rozhodnutí a osoby, které mohou být přímo dotčeny jeho zrušením nebo vydáním podle návrhu výroku rozhodnutí soudu.

Na výzvu soudu ze dne 11. 6. 2015 uplatnil právo osoby zúčastněné na řízení dne 24. 6. 2015 manžel žalobkyně pan V. S., který na výzvu soudu předložil své písemné stanovisko k probíhajícímu řízení, v němž požádal soud o vyhovění žalobě s tím, aby žalobkyni byl udělen trvalý pobyt na území a aby manželé mohli konečně žít klidným rodinným životem.

Městský soud v Praze dále doplnil spisový materiál o spis Ředitelství služby cizinecké policie spisové značky CPR14579-1/ČJ-2013-930310-V237, z něhož soud zjistil, že žalobkyni bylo rozhodnutím ze dne 23. 9. 2013 uloženo správní vyhoštění, neboť bylo zjištěno, že na území České republiky pobývá bez víza, ač k tomu není oprávněna, nebo bez platného oprávnění k pobytu, tedy v rozporu se zákonem. Proti uvedenému rozhodnutí podala žalobkyně včasné odvolání, o němž rozhodl odvolací správní úřad rozhodnutím ze dne 26. 2. 2014, jímž rozhodnutí o uložení správního vyhoštění žalobkyně zrušil a řízení zastavil s odůvodněním, v němž správní úřad mimo jiné konstatoval, že žalobkyně neměla být v řízení posuzována jako tzv. „občan třetí země“, ale jako rodinný příslušník občana EU, respektive občana České republiky.

Podle ustanovení § 87e odstavec 1 písmeno c/ a d/ zákona o pobytu se na zamítnutí žádosti o vydání povolení k přechodnému pobytu důvody podle ustanovení § 87d odstavec 1 tohoto zákona vztahují obdobně. Správní úřad žádost dále zamítne, jestliže se žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství, případně ve své výpovědi uvede nepravdivé skutečnosti. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že podaná žaloba není důvodná.

Žalobkyně v podané žalobě do jisté míry obecným způsobem polemizuje se závěry, k nimž dospěl po provedeném řízení žalovaný odvolací správní úřad. Není pochyb o tom, že žalobkyně uzavřela sňatek s V. S. Pochybnosti jsou ohledně toho, zda nejde o sňatek účelový, jehož smyslem a cílem je dosáhnout práva žalobkyně na pobyt na území České republiky.

Z podkladů pro vydání rozhodnutí správního úřadu prvního stupně je zřejmé, že bylo prokázáno, že manželé spolu nežijí, nežijí ve společné domácnosti ani se nepodílí na úhradě společných potřeb. Skutečnost, že manželé nežijí ve společné domácnosti, což potvrdila sama žalobkyně i vyslechnutý svědek S., z jejich výpovědí nelze dospět k závěru, že jejich manželství je funkční. Nynější manželé se seznámili přes sociální síť Facebook, v jejich výpovědích byly správními úřady konstatovány rozdíly takového rozsahu, že nelze mít za to, že manželství plní svoji společenskou a rodinnou funkci. Tyto rozdíly se týkaly faktického způsobu života obou manželů, jejich způsobu získávání finančních prostředků k obživě, existence vedení společné domácnosti nebyla oběma vyslechnutými manželi ani tvrzena, natož aby byla věrohodným a nezpochybnitelným způsobem ve správním řízení prokázána. Každý z manželů bydlí jinde, nebylo zjištěno, že by společně přispívali na uspokojování svých potřeb a ani částku cca 1.000,- Kč, kterou má manžel žalobkyně hradit na úhradu

pokračování

bydlení žalobkyně v P., nelze považovat s ohledem na další zjištěné okolnosti za důkaz o společném soužití manželů tak, jak to má na mysli právní řád při definici pojmů „rodinný život“ a „vedení společné domácnosti“.

V průběhu celého správního řízení neuvedla ani žalobkyně, ani její manžel žádná konkrétní tvrzení či okolnosti nebo dokonce důkazy, které by měly prokazovat, že spolu žijí skutečným rodinným životem.

Nejvyšší správní soud v odůvodnění zrušujícího rozsudku sp. zn. 7Azs 80/2015 jednoznačně uvedl, že v projednávané věci správní orgány i městský soud vycházely ze zjištění, uskutečněných na počátku správního řízení, především z pobytové kontroly provedené dne 7. 2. 2010 a z výpovědi účastníků ze dne 4. 3. 2010. Takto zjištěný skutkový stav mohl být bezesporu postačující v době vydání správního rozhodnutí prvního stupně (dne 29. 3. 2010) i původního rozhodnutí odvolacího správního úřadu (dne 27. 7. 2010), nebyly-li zjištěny ani žalobkyní namítány změny v jejím soužití s manželem.

Tato situace se ovšem změnila ve chvíli, kdy bylo původní odvolací rozhodnutí zrušeno rozsudkem městského soudu ze dne 23. 8. 2013, č. j. 7A 139/2010 - 38. Rozhodovali odvolací orgán nyní již s odstupem téměř čtyř let od původních skutkových zjištění, bylo vhodné zjistit, zda z hlediska skutkového nedošlo ke změnám, které by byly relevantní pro posouzení věci. Neučinil-li tak, vzal na sebe riziko, že v následujícím soudním řízení může být shledáno, že skutkový stav zjištěný v počátku správního řízení již nebyl aktuální, což by vedlo ke zrušení jeho rozhodnutí. Jak již bylo uvedeno, právě účelovost manželství musí být posuzována nikoliv pouze k okamžiku jeho vzniku, nýbrž také s přihlédnutím k vývoji manželského vztahu v průběhu správního řízení. Nelze přitom rozhodně vyloučit, že se původně účelově uzavřený sňatek za téměř čtyři roky přeměnil ve skutečné manželské soužití.

Uvedený vývoj vztahů mezi manželi po uzavření tzv. fiktivního manželství předpokládá i judikatura Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5As 104/2011 – 102, dostupném na www.nssoud.cz, uvedl, že „účelovost“ uzavřeného manželství nelze posuzovat pouze ke dni vzniku manželství, ale je třeba vztahy mezi manželi posuzovat i po dobu správního řízení až do rozhodnutí odvolacího správního orgánu, protože vztahy mezi manželi se mohou vyvíjet. Pokud by tedy bylo v řízení před správními orgány prokázáno, že manželství plní svou funkci (i když by tomu tak od jeho úplného počátku nebylo), nebylo by možné takové manželství považovat za účelově uzavřené.

Žalobní námitky žalobkyně o tom, že nyní již žije s V. S. skutečným manželským životem, tedy byly shledány soudem zcela relevantní. Žalobkyně v podané žalobě výslovně uvedla, že spolu se svým manželem byli vyslechnuti více než jednou, také v rámci řízení o vyhoštění, které v době podání žaloby ještě stále probíhalo. Žalobkyně odkázala na obsah tohoto spisu z důvodu, že otázky kladené účastníkům byly totožné, stejně jako jejich odpovědi v tomto řízení před Inspektorátem. Dále žalobkyně poukázala na skutečnost, že s manželem až doposud žijí společně, což potvrzuje i zpráva z místního šetření založená právě ve spise Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, sp. zn. KRPE-60692/ČJ-2013-170022-SV a písemnosti, uvedené ve spisové dokumentaci k řízení u Krajského ředitelství policie hl. m. Prahy, sp. zn. CPPH-20480/ČJ-2010-60-KP, které bylo dne 24. 10. 2011 zastaveno. O tom, že žalobkyně je naprosto bezúhonnou osobou s dobrou pověstí, svědčí podle názoru soudu také zpráva z místního šetření ze dne 8. 8. 2013, kdy bylo kontaktováno oddělení přestupků na Městském úřadě i místní oddělení Policie ČR, avšak všude bylo pracovníky sděleno, že žalobkyně nebyla nikdy řešena, tedy proti ní nebylo nikdy

pokračování

zahájeno žádné přestupkové řízení. Obdobně i zpráva z místního šetření, která je součástí řízení u Policie ČR, Krajského ředitelství policie Pardubického kraje, sp. zn. KRPE-60692/ČJ-2013-170022-SV, vypovídá o tom, že v rámci tohoto místního šetření byla žalobkyně poznána podle fotografie místními občany - sousedkou, pracovníci pošty a pracovníci obecního úřadu v K. n. Č. L.

Z uvedených skutečností lze proto přisvědčit žalobkyni, že uvedené důkazní prostředky vypovídají o tom, že se žalobkyně prokazatelně zdržuje v K. n. Č. L. u svého manžela.

V případě fingovaného manželského vztahu, jehož účelem je výhradně obcházení zákona o pobytu cizinců, nelze nevyhovění žádosti o povolení pobytu právě z důvodu tohoto obcházení zákona zásadně považovat za nepřiměřený zásah do rodinného života podle článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, publikované pod č. 209/1992 Sb., dále jen „Úmluva“). Pojem „rodinný život“ podle citovaného článku je totiž vždy vykládán s důrazem na fungující (reálný) rodinný život (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 6. 2014, č. j. 2 As 52/2013 – 69, dostupný na www.nssoud.cz). V případě fingovaného manželství zpravidla nelze vůbec materiálně o rodinném životu hovořit. Je nicméně nutno zopakovat, že pro posouzení, zda jde o vztah účelový, nejsou rozhodné pouze okolnosti vzniku manželství, ale také vývoj následného soužití manželů. I z čistě formálního vztahu, který byl vytvořen za účelem obcházení zákona o pobytu cizinců, tedy může vzniknout plnohodnotný vztah materiálně naplňující kritéria manželského soužití, který požívá ochrany podle článku 8 Úmluvy.

Podle ustanovení § 76 odstavec 1 s. ř. s. soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem a) pro nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, b) proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění, c) pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Důvody tohoto postupu částečně uvedl ve zrušujícím rozsudku již Nejvyšší správní soud, který konstatoval, že rozhodoval – li žalovaný odvolací správní úřad s odstupem téměř čtyř let od původních skutkových zjištění, bylo vhodné zjistit, zda z hlediska skutkového nedošlo ke změnám skutečností relevantních pro posouzení věci. Žalobkyně v řízení před soudem důvodně namítala nesprávné hodnocení skutkových okolností s tím, že své námitky osvědčila označenými listinnými důkazy v podobě spisových materiálů správních úřadů, u nichž probíhalo v mezidobí správní řízení ve věci vyhoštění žalobkyně. Městský soud v Praze dospěl k závěru, že zjištění aktuálních okolností soužití žalobkyně s manželem přesahuje rámec přezkumné činnosti soudu ve správním soudnictví a zjistil – li, že skutkový stav vyžaduje rozsáhlé a zásadní doplnění, byly splněny zákonné předpoklady pro zrušení žalobou napadeného rozhodnutí i z hlediska procesní ekonomie bez nařízení dalšího ústního jednání a dalšího dokazování soudem.

Na základě všech výše uvedených důvodů městský soud zrušil žalobou napadené rozhodnutí podle ustanovení § 76 odstavec 1 písm. b) s. ř. s. a vyslovil současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému správnímu úřadu (ustanovení § 78 odstavec 4 s. ř. s.). Právním názorem, vysloveným Městským soudem v Praze a Nejvyšším správním soudem, je správní úřad v dalším řízení vázán (ustanovení § 78 odstavec 5 s. ř. s.). Na žalovaném správním úřadu tak bude, aby ověřil tvrzení žalobkyně, že k tvrzenému vývoji vztahu mezi ní

pokračování

a manželem došlo od počátku správního řízení do vydání žalobou napadeného rozhodnutí a že žalobkyně má s manželem vytvořené funkční manželské soužití.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanoveními § 60 odstavec 1 a § 110 odstavec 2 s. ř. s. a úspěšné žalobkyni tak náleží náhrada nákladů řízení včetně nákladů v řízení o kasační stížnosti proti neúspěšnému žalovanému. Náhrada nákladů řízení představuje v dané věci zaplacené soudní poplatky z podané žaloby v částce 3.000,- Kč a z podané kasační stížnosti v částce 5.000,- Kč a dále náklady právního zastoupení žalobkyně JUDr. Athanassiose Pantazapoulos, advokátem, které tvoří odměna advokáta za čtyři úkony právní služby po 3.100,- Kč (převzetí zastoupení, podání žaloby, účast u jednání soudu a podání kasační stížnosti) podle ustanovení § 7, § 9, § 11 odstavec 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, a čtyřikrát režijní paušál po 300,-Kč za náhradu hotových výdajů podle ustanovení § 13 odstavec 3 advokátního tarifu. Dále byla jako součást odměny zástupce žalobkyně přiznána 21% daň z přidané hodnoty z celkové odměny za právní zastoupení v částce 2.856,- Kč podle vyhlášky č. 110/2004 Sb. a zákona č. 237/2004 Sb., neboť právní zástupce žalobkyně je podle předloženého osvědčení plátcem DPH. Celková výše přiznaných nákladů řízení tak činí 24.456,-Kč, jejichž povinnost k náhradě soud přiznal proti žalovanému k rukám právního zástupce žalobkyně v třicetidenní lhůtě k plnění.

Pokud jde o náklady řízení, které vznikly osobě zúčastněné na řízení, soud dospěl k závěru, že v dané věci nejsou dány předpoklady pro rozhodnutí soudu o jejich náhradě. Podle ustanovení § 60 odstavec 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinnosti, kterou jí soud uložil. V posuzované věci soud osobám zúčastněným na řízení žádnou povinnost v řízení nestanovil, pouze byla soudem panu V. S. dána možnost uplatnit jeho práva v probíhajícím řízení.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odstavec 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

pokračování

Podle ustanovení § 104 odstavec 3 písmeno a/ s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu.

V Praze dne 23. října 2015

JUDr. Hana V e b e r o v á ,
předsedkyně senátu